

Elebitasuna ikastoletan: egoera eta irtenbideak

Iñaki Etxezarreta
Xabier Garagorri
Iñaki Osoro

1. Sarrera

1.1. Mintegiaren zergatia

Ikastolaren sorreran, euskaraz zekiten haurrak ez besterik sartzzen ziren ikastoletara. Gero, euskaraz ez zekiten haurrak ere hasi ziren ikastolara etortzen; 1977. urtean, hau da ikastoletara joaten diren haurren gurasoen euskararen ezaguera:

		Badakite	Ez dakite
Araba	Aitak	18,5	81,5
	Amak	17	83
Gipuzkoa	Aitak	76	24
	Amak	76	24
Nafarroa	Aitak	27	73
	Amak	28	72
Bizkaia	Amak	56	44
	Amak	52	48

(Siadeco)

1977. urteaz geroztik portzentaia hauek erdararen alderantz igo direla ez dago zalantzarik. Hona hemen, 1983-84. ikasturtean,

Gipuzkoako ikastoletan matrikulatu diren erdaldunen eta euskaldunen portzentaiak:

Euskaldunak: % 66,6

Erdaldunak: % 34,4

Ama-hizkuntza gaztelania duten haurrak gero eta gehiago sartuz joan eta joango dira ikastoletan; baina zein erantzun eman zaie?

Arazo honetaz 1972. urterako bazegoen kezka (ikus *Gure ikastola*, Jakin, 1972). 1974. urteaz geroztik kontzientzia gero eta bi-ziagoa hartuz joan da irakasleagoa, ikusten bait zuen zenbait haur erdaldun, bere ama-hizkuntzan irakaskuntza inolako oztoporik gabe jarraitzeko gai zirenak, «haur berezi» bihurtzen zirela. Egoera horren aurrean bi irtenbide zeuden: ikastolatik kanporatzea eta aurrerantzean haur euskaldunak bakarrik hartzea, ala haur hauei erantzun egokia ematen saiatzea.

Nola eman erantzun egokia?

Zenbait ikastolatan barneko eztabaidak, laster komunikabi-deen eraginez kanporatuko direnak, hasten dira. Eztabaidaren mugak. Ez daude garbi, edozein aukerak inplikazio linguistiko, psikologiko, pedagogiko eta politikoak bait ditu. Giro honetan, ikastola bakoitza arazoa bere aldetik konpontzen saiatzen da. Ikastola bakoitza, bere aldetik, aukerak egitera behartua dago, nahiz eta aukera hauen auresuposamenduaz eta ondorioez eritzi zurririk izan ez:

- * Gelak nola osa: denak nahasirik, ala haur erdaldunentzat linea berezia eratuz?
- * Euskara-gaztelaniaren denbora nola bana?
- * Euskara nola landu: aldi estentsibo-intentsiboak bereiziz, ala bereizi gabe?
- * Irakasleak nola bana: bat bera bi hizkuntzetan, ala hizkuntza bakoitzerako irakasle bana? bat bera aldi estentsibo-intentsiboetan, ala irakasle bana?
- * Hizkuntzaren programazioak nola egin?
- * Euskalkitik euskara baturantz joateko, zein bide eta eritmo aukera?

Arazo hauei ikastola bakoitzak erantzuterakoan sortzen diren

erantzun-motak oso ugariak direla badakigu, baina ez dugu ezagutzen zehatz-mehatz ikastola bakoitzaren tipologiaren diseinua. Mintegi honen helburuetako bat, ikastola bakoitzaren argazkia ateratzea izango da, funtzionamenduaren deskripzioa egitea, alegia; izan ere, edozein alternatiba pentsatzerakoan horrelako deskripzioak beharrezkoak bait dira.

Nola jakin erantzunak egokiak diren ala ez?

Arazo bati erantzun ugariak ematea ez da berez gauza txarra, erantzun-mota bakoitzaren segimendua egiten bada eta ondorioak neurtzen badira. Baina kasu honetan ez da segimendurik egin, eta, zenbaitetan, segimendurik ez da egiterik izan ere, urtetik urtera diseinua eta esperientziaren aldagaiak aldatuz joan direlako. Honela, ondorioak ezin izan dira neurtu, eta, jakina, era honetara inoiz ez dezakegu jakin hartzen dugun bidea egokia den ala ez, arazoa zuzentzeko. Mintegi honen beste helburu bat, egiten diren diseinuen sistematizazioa eta jarraipena ziurtatzea litzateke.

Azterketaren helburuak

Azterketa honen helburuak hauek dira:

- * Ikasoleetako esperientzia elebidun ezberdinak jasotzea.
- * Elebitasunezko esperientziak ondo bideratzeko beharrezkoak liratekeen baliabideak adieraztea.
- * Hezkuntza Sailak arazo hau bideratzeko egitekoa duenaren oinarri izatea.

Lanaren esparrua eta mugak

Gipuzkoako ikasoleetara hedatzen da analisi hau. Guztira 58 ikastola dira, eta 37.941 ikasle.

58 ikastola horietatik,

21 ikastola, 0tik 400 haur artean dituztenak

20 ikastola, 400dik 800 artean dituztenak.

17 ikastola, 800 haur baino gehiago dituztenak.

Gipuzkoako ikastolen barnean, datuen analisisian ikus daitekeen bezala, batez ere Eskolaurre eta Hasierra-Zikloko mailetara mugatu gara, nahiz eta Erdiko eta Goiko Zikloko zenbait datu ere jaso.

Lanaren beste muga, azterketa honek dituen helburuetatik dator. Azterketa honetan ez dugu aztertzen zein motatako programazioak egiten diren edo ikastolek aukeratzen duten tipologia bakoitzak zein ondorio izan dituen. Zeregin horiek beste baterako utzi ditugu.

1.2. Metodologiaren deskripzioa

Azterketa honetan hiru fase bereiz ditzakegu:

Prestakuntza-fasea

«Elebitasuna ikastoletan, egoera eta irtenbideak» projektua 1983. urtearen bukaeran hasi zen.

Lehen pausoa, ikastoletako esperientzia elebidun ezberdinak jasotzea izan zen, horretarako inkesta bat prestatuz.

Ondoren, azterketaren helburuak, metodologia eta beste zehaztasunak, Gipuzkoako ikastoletako koordinatzaile pedagogiko eta arazo honetan lanean diharduten irakasleei aurkeztu zitzaizkien. 27 ikastolak parte hartu zuten. Bilera hau oso positiboa izan zen, zeren batetik elebitasun-arazoak irakasleak kezkatu bait daude eta azterketaren beharra bizi sentitzen bait zen; horregatik, erraz eta gogoz inplikatu dira irakasleak azterketa honetan. Eskatu ditugun datuak, zenbait erantzuten zailak eta batez ere prestatzeko denbora asko eskatzen zutenak, erraz eskuratu ditugula esan dezakegu.

Datuen biltze-, ordenatze- eta sailkatze-lana

Inkestatzailea Ikastolatik pasa aurretik, galdesorta bidali zen ikastetxe guztietara; honek izugarrizko garrantzia izan du lan honetan, jakinaren gainean jarriak izan bait ziren, zein egunetarako gertatu behar zituzten datu guztiak, idazkariaren lana erraztu eta elkarrizketa aberastuz.

Datuak, Ikastolaz Ikastola ibiliz jaso dira, eta, horretarako, galdesorta eta elkarrizketa izan dira mediorik garrantzitsuenak. Datu hauek martxoaren 13an hasi eta apirilaren 16a arteko bitarte horretan jaso dira, hilabete luze honetan Ikastoletako arduradun guztiekin elkarrizketatuz. Galdesortako galderek, nahiz eta ugarriak izan, ezin jaso izan zituzten ikastolen errealitate aldakorrak;

horregatik, batez ere galdera irekietan elkarrizketa informalak beharrezkoak suertatu dira.

Datuak bildu ondoren sailkatze-lana izan zen hurrengo urratsa, hau apirilaren 17tik maiatzaren 4a bitartean egin zelarik; lan hau bukatu bezain agudo, mintegiari hasiera eman zitzaion, maiatzaren 7an, astelehenez.

Datuak sailkatzerakoan, erizpideak ezarri beharra zegoen, zeren eta dispersioa handia bait zen, eta ez bakarrik dispersioa, baita Ikastola bakoitzean eraman diren esperientzien aldaketak ere. Bereziki bi erizpide erabili ziren: hizkuntzarekikoa eta eskolaurreko jokaera.

a) Hizkuntzarekiko erizpideetan, irakaslearen eta haurren arteko komunikazioa eduki da kontutan; izan ere hau bait da interakziorik neurgarriena. Alegia, begiratu da komunikazio horretan zenbateko presentzia duen euskarak, zenbatekoa gaztelaniak eta hizkuntza batetik bestera pasatzerakoan zein garapen jarraitzen den.

b) Eskolaurreko jokaera hartu da kontutan, ezinezkoa bait zen (adibide batzuetan) eskolako eredu guztiak kontutan edukitzea, erabat desberdinak direnez maila batzuetan eta besteetan jarraitzen direnak. Egoera hau ikusirik, eskolaurreko modu ezberdinak begiratu dira, hauexek dira eta gaur egungo errealitatearen argazkirik hurbilena.

Mintegiak

Gipuzkoako ikastoletako zuzendari pedagogiko, eta arazo honetaz arduratuta dauden guztiak izan ziren deituak. Guztira hogeitazortzi ikastolak partehartu zuten, guzti hauetatik berrogeitabat lagun etorri zirelarik.

Egunak

Maiatzak 7: datuen aurkezpena.

Maiatzak 8: Ordiziako Ikastolako esperientziaren azalpena.
a) multzokoa.

Maiatzak 14: Urretxuko ikastolako esperientziaren azalpena.
b) multzoa, b-1.

Maiatzak 15: Oihartzun ikastolako esperientziaren azalpena.
b) multzoa b-2.

Maiatzak 21: Almen eta Langile ikastoletako esperientzien azalpena. d) multzokoak.

Maiatzak 23: Martuteneko ikastolak gertatu duen frogaren azalpena.

Metodologia

- Lehenik eta egun guztietan, ordubeteko aurkezpena.
- Talde txikitian ordu t'erdiko eztabaida.
- Taldeen eritziak jaso eta denon arteko eztabaida; ordu t'erdi.

Metodologia eta egutegi honek aipatzen duen bezala, hasiera-hasieratik Gipuzkoako ikastolen errealitatea adieraztea izan zen gure lehen lana. Hau ikusi ondoren, lehen aipatutako ikastola bakoitzak bere errealitatea jakinerazi zuen, beti ere ondoko gidoi honi jarraituz:

- Marko sozial eta geografikoa (ikastola noiz eta non sortu zen); Ikastolaren sorrera eta oraina.
- Zertaz baliatzen diren plangintza hauek aurrera eramateko: materialeak, baliabide didaktikoak, programazioa, kanpokoak.
- Emaitzak: ikasleei dagozkienak, gurasoei dagozkienak, irakasleekikoak, ikastola zentru gisa.
- Ikuspegi orokorra eta kritikoa esperientzia honetaz.
- Zein baliabide beharko lirateke zuen esperientzia hobetzeko?

Mintegi hauetako bigarren pausoa esperientziak hobetzeko baliabideak aztertzea izan zen; ez bait zen mintegi hauen jomuga eredu bat edo beste ukatzea, baizik eta bakoitzak, besteen errealitatea ikusi ondoren, berea egokitu, hobetu eta horretarako behar ditugun baliabideak seinalatzea. Ikastoletako esperientziak ondo bideratzeko beharrezkoak liratekeen baliabideen adierazpena, Mintegiaren azken egunean, ondorio gisa hartutako erabakietan jasotzen da. Erabaki hauek Hezkuntza Sailari zuzentzen zaizkio, Hezkuntza Sailak arazo hau bideratzeko egitekoa duen plangintzaren oinarri izan dadin.

2. Datuen sailkapena

2.1. Ikastolaren helburua

Sail honetan, barne-arautegietatik zein helburu dituzten jaso ondoren, hauekiko eritziak bildu ziren; honetan azpimarratu beharra dago lehen zati hau eritzia besterik ez dela, eta frogarik gabekoa, beraz; alegia, intuizioan oinarritzen den ustea. Eritzi hau, gehienik, ikasoleetako Zuzendari Pedagogiko eta elebitasun-arazoaz arduratzen diren pertsona edo taldeen eritzia da.

Nolakoak dira gaur egungo Ikastolen helburuak euskararekiko eta euskarazko irakaskuntzarekiko? Hiru eratakoak:

- Haurra euskaraz hezitzea, bere heldutasun-mailako adinari dagokion neurrian.
- Euskara hizkuntza bezala menperatzea.
- Haur elebidunak lortzea 8. maila bukatzean.

Helburu hauen aurrean azaldu diren jarrerak, ondoko hauek ditugu:

1. Laukia: Helburuak mantendu ala birplanteatu.

mantendu	42	% 75
birplanteatu	10	% 17,8
Erantzunik ez	4	% 7,1

Birplanteatzearen arrazoa, haur erdaldunen arazoan datza; haien eritzi, oraingo errealitatea ez bait da orain dela urte batzue-

takoa bera, eta egoera honetara egokitu beharra ikusten dute. Alegia, ezin ditugu jarri euskaldunentzat eta erdaldunentzat jomuga berak.

Harritzekoa da helburuen lorpenei buruzko eritzia, itxaropentsua bait da, edo, behintzat, horrela bait dirudi; batezbeste % 77,3ko portzentaia bateko lorpena jaso dugu. Kanpotik begirata, badirudi pesimismo-giroa nabarmentzen dela ikastoletan, lortu nahi diren helburuetara ez direlako iristen; baina erantzun hauek besterik diote. Nola interpreta orduan honelako datu baiezkorra? Ikastoletako arduradunek, ezartzen diren helburuak benetan lortzen direla uste al dute, hemen erantzunek dioten eran, ala galdera egiteko eraren ondorioa ote da? Beharbada kanpotik usaintzen den pesimismoak ez du errealitatea adierazten eta barrutik ikastoletako arduradunak pozik daude lortzen diren ondorioekin. Beharbada galdera egiteko eraren ondorioa izan daiteke, zeren nahiko frogatua bait dirudi galdesortako erantzunetan % 100, % 80,... jartzen denean, gurean jarri denaren antzera, % 80 horrek jasotzen dituela erantzun gehienak, ez bait dago berri bat asmatu beharrik eta galdesortan bertan dagoena jartzen bait da. Hain zuzen, gure erantzunetan % 80 horrek jaso du maiztasunik handiena.

Zati honetako azken puntua hau litzateke: *Lorpenak ez badira helburuetara iristen, zergatik dela uste duzu?* Hamaika arrazoi hauek ematen ziren, garrantziaren arabera sailkatzeko:

- Helburuak goi-mailakoak direlako.
- Erdal giroaren eraginak ezinezkoak egiten dituelako.
- Gurasoen motibazio-faltagatik.
- Administrazioak laguntzarik eskaintzen ez duelako.
- Irakasleen prestakuntzaren eskasiagatik.
- Gelako kopuruak handiegiak direlako.
- Irakasleen motibazio-faltagatik.
- Plangintza elebidunik ez dagoelako edota egiten denak iraupenik ez duelako.
- Programaziorik ez dagoelako edota aplikatzen ez delako.
- Metodologi eskasiagatik edota irakasleen arteko koordinaziorik ez dagoelako arlo honetan.
- Baliabideen eskasiagatik.

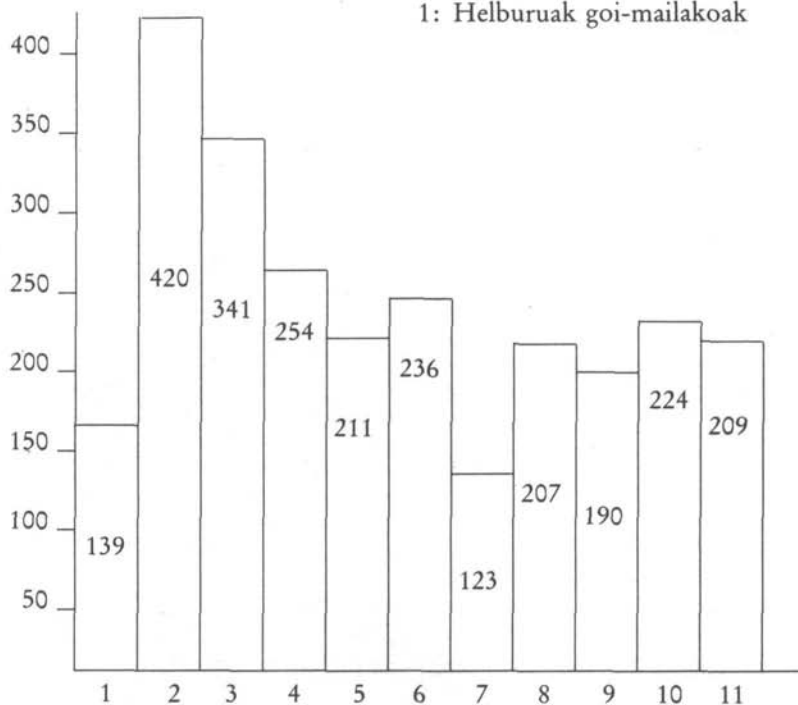
1. GRAFIKOA

2: Erdal giroa

3: Gurasoen motibazio-falta

7: Irakasleen motibazio-falta

1: Helburuak goi-mailakoak

Erantzun hauetan, 1. grafikoan adierazten den bezala, erdal giroaren eragina eta gurasoen motibazio-falta izango lirateke arrazoi nagusiak, eta, aldiz, irakasleen motibazio-falta eta helburuak goi-mailakoak izatea izango dira puntuaziorik txikienak jasotzen dituzten erantzunak. Hemen ere, ikastoletako arduradunek aipatzen dituzten lehentasunei buruz, beste zenbait iradokipen mamitsu egin daiteke...

Hau ikusirik, eta uste-mailako datuak alde batera utziz, datu zehatzagoak aztertzeraz pasako gara, galdesortaren sail desberdinei jarraituz.

2.2. Sarrerako datuak

— *Zenbat urterekin eskolaratzen dituzte haurrak Gipuzkoako ikastoletan?*

Jokabiderik zabalena 3 urterekin eskolaratzea litzateke, ondoko laukiak azaltzen digun bezala:

2. Laukia: Sarrerako datuak

	Zenbatek	%
Bi urterekin	11	19,6
Hiru urterekin	44	78,6

Bi urtekoen gela hauekin jokabide desberdinak ematen dira, nahiz eta, oro har, haur erdaldunei zuzenduak izan. Jokabide desberdinak, zeren eta ikastola batzutan haur erdaldunak nahitaez bi urterekin eskolatu behar bait dira, beste batzutan erdaldun hutsei zuzenduak dira, bestetan euskaldun eta erdaldunei zuzenduak, hiru urterekin haur gehiago hartuz; badira ere matrikula-garaian (martxoan) hurrengo kurtsorako izena ematen duten haur erdaldunekin lanean hasten direnak. Dena den, jokabide guzti hauek nahiko mugatuak aurkitzen dira, batez ere arazo ekonomikoengatik. Ikastolarik gehien-gehienak 3 urterekin hasten dira haurrak eskolaratzen. Badago ikastola bat O.H.O.ko lehenengoan hasten dena, baina bailarako ikastola denez, inguruko herrietako Eskolaurreak jasotzen ditu eta jarraipena eskaintzen die.

— *Kontutan hartzen al da Euskararen ezagutza?*

Gaur egun, Gipuzkoako ikastola guztietan hartzen dira haur erdaldunak; baina honek ez du esan nahi, izena ematen duten guztiak hartzen direnik, muga fisikoak bait daude (espazioa,...), baina ez hizkuntzarekikoak. Hizkuntzarekiko muga hauek, izatekotan ere, 3 urtetik aurrera ditugu, ez dute eta ikastola askotan 4 eta 5 urteko erdaldunik onartzen. Alegia, mugak ez dira hizkuntzarekikoak, fisikoak eta pedagogikoak baizik.

Aurreko maila honetan euskararen ezagutza kontutan hartzen ez bada ere, tipologia desberdinek adieraziko diguten bezala, erizpide desberdinez baliatzen dira taldeak sailkatzerakoan; 24 ikasto-

laz beste guztietan, ama-hizkuntza erdara dutenak eta ama-hizkuntza euskara dutenak, baina euskara zerbait ulertzen (eta hitz egiten dutenak), talde batean edo bestean kokatuz, haurraren ezagutza-maila ikusi ondoren.

2.3. Plangintza-ereduak edo tipologia desberdinak

Jokabide desberdinak hartzen ditu ikastola bakoitzak. Azterketa honetan argi ikusten da, tipologiak sailkatzeko erabiltzen diren B eta D ereduaren kontzeptuak ez direla operatiboak. Adibidez, zein eredutan sartuko litzateke jokabide hau: Taldea erdalduna; edukin-mailan B eredukoak; eta komunikazio-mailan euskara hutsean. Erreala al da B ereduan sartzea? Erreala al da D ereduan sartzea? Galdera honen erantzuna zaila litzateke, adibide askotan eredu bietatik hartzen bait dira erizpideak. Beraz, faltsua litzateke B eta D ereduaren arabera sailkatzea, honek ez luke eta argituko ikastolen argazkia.

Guk jasotako datuen arabera, beste sailkaketa honek hobeto erantzuten dio errealitateari:

a multzoa: talde berean euskaldunak eta erdaldunak nahastuz; euskaldunak eta erdaldunak elkarrekin, beraz.

b multzoa: talde desberdinetan; alegia, euskaldunak talde batean eta erdaldunak beste batean.

d multzoa: talde desberdinetan, baina talde erdaldunetan B ereduak adierazten duen bidea edo antzekoa jarraitzen dute.

Multzo bakoitzaren barnean desberdintasunik badago, gero ikusiko denez.

3. *Laukia: Plangintza-ereduak edo tipologia desberdinak*

Multzoak	Ikastolak	%	Haur-kopurua	%
a	24	42,8	11.360	29,9
b	22	39,4	18.342	48,4
d	10	17,8	8.219	21,7
Guztira	56	100	37.941	100

Oharra: Langile eta Mendaroko Ikastola, sailkapen honetatik kanpo daude, ez zen egokia ikusten eta hauetakoren batean sartzea.

Koadro honetako eskuineko zatiak adierazten duenez, taldeak banaturik dituzten ikastolek, baina euskara hutsean jarraitzen dutenek (b multzoa), %48,3 suposatzen dute, ikastoletako kopuru osoaren erdia alegia. Aldiz, a multzokoek ikastolen %42,8 suposatzen badute ere, haurren %29,9 besterik ez dute suposatzen. Beraz, multzo honetan ikastola txikiak ditugu gehienbat.

d multzokoek %21,6 suposatzen badute ere, sare honetan haur euskaldunak gehi haur erdaldunak daude, eta gero, d multzoa aztertzerakoan ikusiko den bezala, haur erdaldunen kopurua askoz ere txikiagoa izango da.

Hasierako sailkapen hau egin ondoren, multzo bakoitzeko desberdintasunak ikusiko ditugu.

2.3.1. a multzoa (euskaldunak eta erdaldunak elkarrekin)

Multzo honen barnean, arazo desberdinak ematen direnez, argigarri litzateke, honetarako egin diren hiru azpimultzoak azaltzea.

4. Laukia: a multzoaren azpimultzoak

	Ikastolak	%	% guztiekiko	Haur-kopurua	% guztiekiko
a-1	6	25	10,7	3.202	8,4
a-2	13	54,2	23,2	4.058	10,6
a-3	5	20,8	8,9	4.120	10,9
Guztira	24	100	42,8	11.380	29,9

a-1 azpimultzoko ikastoletako gehiengoak haur euskaldunek osatzen dute (erdaldunak %10 baino gutxiago dira).

a-2 erdaldunen kopurua % 10 baino gehiago izanik ere, ez dute taldeak bereizteko adina euskaldun edo erdaldun.

a-3: haur euskaldunen kopurua talde desberdinetan banatzeko adinakoa izan arren, euskaldunek eta erdaldunek nahasian eta

euskara hutsean jarraitzen dute, horrela egokiago iruditzen zaielako.

Multzo honetako ikastolak aztertzerakoan, ez da ahaztu behar ingurunea nahiko euskalduna dela; baina badira erabat kontrakoak ere, adibidez Errenteriako Beraun auzoko ikastola, Añorgakoa,...

Gèla-barneko jokabide adierazgarrienak:

- Errefortzu gisara, beste andereño batekin, talde txikietan, euskara intentsiboki landu.
- Ahal duten neurrian bi urterekin hartu.
- Denbora batean euskaldunak eta erdaldunak bereizi.

Gelatik kanpokoak:

— Udako giroa landu, baserriak, udalekuak,... epe luze horren etendura gainditzeko.

— Gurasoei zuzendutako euskarazko klaseak moldatu eta hauen partizipazioa landu.

— Pertsona kontratatu batzuen bidez klasetik kanpoko ekin-tzak eta jolasak antolatu, haur erdaldunek giro euskaldunean mur-gildurik jarrai dezaten.

Multzo honetako ikastoletan, egoera normalean ez da aldake-tarik egiten; beraz, eskolaurrearen hasieran eratzen dituzten tal-deak 8. mailararte mantentzen dira.

Ikusirik tipologia honetako ikastolek irakaskuntza osoa euskara hutsean jarraitzen dutela, gerta daiteke haur erdaldunek euskara behar adina ez menderatzea eskolaurrea bukatzean, eta horrelako kasuak batere normalak izan ez arren, badituzte beren kriterioak horrelakorik gerta dadinean arazoak egoki bideratzeko, eta horien artean hauexek lirateke adierazgarrienak:

- Errefortzua eskaintzea.
- Errepika araztea.
- Haurren edo haurren heziketa beste ikastetxeren batean jarraitzeko posibilitatea planteatzea gurasoei, nahiz eta azken erabakia hartzen dutenak hauek izan.

Euskararen programakuntza

Multzo honen barnean, euskararen presentzia ehunetik ehune-koa dugu, lehen aipatu diren irakaslearen eta ikaslearen arteko ko-munikazio hori neurtuz; baina hasieran eta harreman indibidualen

mailan (irakaslea/haurra harremanetan) zenbaitetan erdara erabili beharko da, nahitaez, haur erdaldunekin.

2.3.2. b multzoa

3. laukiak adierazten duen bezala, multzo hau 22 ikastolak osatzen dute, baina, hauen barnean ere desberdintasunak daudenez, beste bi azpimultzo egitea iruditu zaigu egokiena, horrela ikastolen argazkia askoz ere garbiago geratuko delakoan.

5. Laukia: b multzoaren azpimultzoak

	Ikastolak	%	% guztiekiko	Haur-kopurua	% guztiekiko
b-1	7	31,8	12,6	7.750	20,4
b-2	15	68,2	26,8	10.592	27,9
Guztira	22	100	39		

b-1: bigarren hizkuntzaren (euskararen) sarrera progresiboki egiten dutenak.

b-2: Bigarren hizkuntzaren sarrera hasiera-hasieratik edo epe laburrean egiten dutenak.

Multzo honetako jokabide nagusia, heziketa osoa euskara hutsan egitea bada ere, b-1 azpimultzokoek euskararen sarrera (bigarren hizkuntza) progresibotasun luzeago batean egiten dute b-2 azpimultzokoekin konparatuz, eta hemen datza hain zuzen bereizketa honen arrazoia. Hori horrela, azpimultzo bakoitza, bere aldetik aztertuko dugu:

2.3.2.1. b-1 azpimultzoa

Lehen adierazi dugun bezala, azpimultzo honetako ikastolek, euskara pixkanaka-pixkanaka sartzen dute; alegia, kurtsoaren hasieran gehiena erdaraz daukate, eta, igarotzen doazen neurrian, egunetik egunera euskara gehiago sartzen dute, kurtso-bukaeran euskararen presentzia % 100era hurbilduko delarik.

Azpimultzo honetako jokabide adierazgarrienak hauek lirateke:

Gela-barnekoak:

- Aldi intentsiboak bereziki landuko dituen irakasle baten bidez (3-4 laguneko talde txikietan), aldi horiek irakatsi.
- Euskaldunekin baino kopuru txikiagoekin aritzen dira.
- Esperientzi arloa, irteerak,... lantzeko euskaldunak erdaldunekin nahastu.
- Erdaldunen taldeetan euskara gehiago landu, estimulu edo kinada gehiago,...

Gelatik kanpokoak, a multzoan aipatu ditugunen antzekoak lirateke (baserri, udaleku,...), arlo honetan ikastola guztietan ideia antzekoak bait daude.

Taldeak banatzeko ematen dituzten pausoak, gurasoek eskaintako informazioaz baliatzea eta hasieran talde probisionalak eratztea dira.

6. *Laukia: b-1 azpimultzoko ikastoletako haur euskaldun eta erdaldunen arteko uztartze-garapena*

IKASTOLAK							
	1	2	3	4	5	6	7
4 urterekin	x	x					
5 urterekin	x	x					x
O.H.O. 1		x	x	x	x		x
O.H.O. 2							
O.H.O. 3			(x)			(x)	(x)
O.H.O. 4							
O.H.O. 5							
O.H.O. 6			(x)				

(x) = teorikoki.

Taldeen uztartze-garapena edo horretarako erabiltzen dituzten kriterioak: Multzo honetako ikastolen helburua, talde euskalduna eta erdalduna uztartzea litzateke, beti ere bi kriterio kontutan edukiz: Ikasketak euskaraz jarraitzeko gaitasuna, eta Taldeetako haur-kopurua. Alegia, euskara minimo bat menderatzen duten neurrian, euskaldunekin uztartzen dira, ondorengo grafikoak adierazten duen bezala.

Grafiko honen interpretazioa, honela litzateke: adibidez, 2 zenbakia duen ikastolak 4 urterekin haur batzu uztartuko ditu, bostekin ere bai eta lehen mailan talde osoa. 7 zenbakia duen ikastolak, lehenengoak 5 urterekin, gero lehen mailan eta azkenak 3. mailan; baina azken pauso hau teoria-mailan izango litzateke, zeren maiz gertatzen bait zaie 3. mailaren aurretik taldea asko urritu izatea eta, arazo administratibo-ekonomikoak direla medio, talde osoa aurretik uztartu beharrean aurkitzea.

Taldeak uztartzerakoan, gerta daiteke horietako haur batzuk euskaraz exigitzen zaien minimo hori ez menderatzea, eta, beraz, haur horiekiko soluziobideak aurkitu beharra egotea. Soluziobide horietarako erizpideak hauek izango lirateke:

- Errefortzuak eskaintzea.
- Haurraren edo haurren heziketa beste ikastetxeren batean jarraitzeko posibilitatea planteatzea gurasoei, nahiz eta azken erabakia hauek hartu beharko duten.
- Euskara minimo hori ez duten haurrekin B ereduko taldea eratzea (bi ikastolatan). Talde hauetan dauden haurrak ondorengo laukian azaltzen dira.

7. *Laukia: b-1 azpimultzoko talde elebidunetako haur-kopurua*

	Guztira	%	Talde elebidunetan	% guztiekikoa	% b-1 azpimultzoarekiko
b-1 azpimultzoa	7.750	20,4	301	0,79	3,8

Euskararen programakuntza

Ikus ondoko laukian euskararen batezbesteko presentzia, irakasle-haurren arteko komunikazioan, erdaldun-taldeetan.

8. Laukia: b-1 azpimultzoko ikasoleetako euskararen presentzia erdaldun-taldeetan

3 urterekin	% 74,2
4 urterekin	% 94
5 urterekin	% 100

O.H.O. maila, bi ikasoleak izan ezik, denek euskara hutsean jarraitzen dute; beraz, euskararen presentzia ehunik ehuneko dugu.

Lauki honek adierazten duen bezala, euskararen presentzia handiagotuz joaten da 5 urterekin, ikasolea guztietan ehuneko ehunera iristeko.

2.3.2.2. b-2 azpimultzoa

b-1 taldearentzat aipatu ditugun faktore gehienak, gerta dakizkieke baliagarriak b-2 taldekoei ere. Beraz, eta berezitasun nagusia euskararen presentzia denez, puntu hau eta uztartze-garapena nola ematen diren adieraziko dugu.

9. Laukia: b-2 azpimultzoko ikasoleetako euskararen presentzia erdaldun-taldeetan

3 urterekin	% 92,3
4 urterekin	% 100
5 urterekin	% 100

O.H.O. mailan ehunetik ehunekoa dugu euskararen presentzia.

10. Laukia: b-2 azpimultzoko ikastoletako haur euskaldun eta erdaldunen arteko uztartze-garapena

	Ikastolak														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
4 urterekin															
5 urterekin		x													
O.H.O. 1			x		x	x	x	x	x	x					
O.H.O. 2															
O.H.O. 3	x		x	x	x	x									
O.H.O. 4															
O.H.O. 5															
O.H.O. 6															
											Taldeak mantendu	Taldeak mantendu	Taldeak mantendu	Ez dute kriterio garbirik, esperimentzia honetan berriak bait dira.	Eskolaurrea bakarrik duen ikastola.

(x) = teorikoki maila honetan, baina arazo administratibo-ekonomikoak direla medio, askotan aurretik uztartzen dituzte.

[x] = erdiak bost urterekin uztartzen dituzte eta beste erdiekin taldea osatu eta 8.mailararte mantendu.

Uztartze-garapeneko grafikoek adierazten digutenez, ikus dezakegu, batez ere lehen mailan uztartzea dela joerarik nagusiena, nahiz eta 3. mailan ere joera zabaldua izan; beraz, irakurketa-idazketak hasi aurretik edo bukatu ondoren.

2.3.3. d multzoa

Multzo hau hamar ikastolak osatzen dute eta, hiru ikastola kenduz gero (fusio-prozesukoak), beste guztiak nahiko handiak ditugu.

11. Laukia: d multzoa

	Ikastolak	%	% guztiekiko	Haur-kopurua	% guztiekiko
d multzoa	10		17,8	8.219	21,7

Multzo honetako ikastolek haur erdaldunak eta euskaldunak bananduta badituzte ere, ez dute b multzokoan jokaera bera jarraitzen, haiek talde erdaldunetan ere euskara hutsean jokatzeko bait zuten; aldiz, d multzo honetakoek denboraldi bat erdaraz eta beste bat euskaraz lantzen dituzte, gutxi gorabehera Hezkuntza Sailak B eredurako ezartzen dituen erizpideei jarraituz.

Multzo honetako jokabide nagusiak aztertuz, zera esan behar harko litzateke: eskolaurrean eta hasiera-zikloan, zenbait ekintzatan (jolasetan, etab.) elkartu egiten dituztela. Klasetik kanpoko aktibitateak, euskaldunak eta erdaldunak nahastuz lantzen dituzte kasu gehienetan, horrela erdaldunak ere giro euskaldun batean murgiltzen saiatuz.

Gela-barneko jokabideetan, orain arte aipatu ditugun errefortzuak esanguratsuak badira ere, adierazgarria dugu ikastola batean hasi berria duten esperientzia: 3. mailan hiru hilabeteko aldi intentsibo bati ekiten zaio, euskara hutsean eta hizkuntza bakarrik lantzeko, beste gai guztiak (matematika, etab.) alde batera utziz. Honen helburua hizkuntza sakonagotik lantzea litzateke, egunetik egunera euskarak garrantzi handiagoa izan dezan eta 6. mailan euskaldunekin uztartzeko asmoz. Une intentsibo hauek lantzeko, horretaz bakarrik arduratuko den pertsona bat jartzen da. Esperientzia hau berria dugunez, oraindik frogatzeko daude berorren emaitzak.

Multzo honetan banaketa beste ikastolekoen antzera egiten da, beti ere mistoak nolakoak diren ikusi ondoren, euskaldun edo

erdaldun-taldetan sartuz. Horretarako, esan bezala, gurasoen informazioa izaten da tresnarik nagusiena.

12. Laukia: d multzoko talde elebidunetako haur-kopurua

	Guztira	%	Talde elebidunetan	% guztiekiko	% multzokoekiko
d multzoa	8.219	21,9	1.393	3,67	16,9

Uztartze-garapena: Teorikoki ahalbide hau posibilitatua badago ere, ezkorrak dirudite eguneroko lanean, ez bait dute euskaldunekin parekatzerik izango. Helburu-mailan, 6. mailan uztartzea nahiko lukete ikastola batzuk, baina helburu hori lortzea ez zaie batere erraza iruditzen. Honez gain, noizbehinka bakanen bat pasatzen dute B taldetik D taldera, baina alderantziz ere gertatzen da. Orain arte ikusi dugunarekin, esan liteke multzo honetako ikastolatan taldeak mantendu egiten direla eskolaurretik 8. mailararte.

Eskolaurreko B eredu taldeak mantentzeko arrazoiak honako hauek ditugu:

13. Laukia: d multzoko talde elebidunak mantentzeko arrazoiak

	Puntuazioa*	
1	9	Hezkuntza Saileko B ereduak hala dioelako.
2	27	Aprendizaia instrumentalak haurren ama-hizkuntzan egin behar direlako.
3	28	Euskara ez dutelako behar adina menperatzen.
4	16	Oinarri teorikoekin koherente izan nahi duelako.

* Puntuazio hau galdesorta bakoitzean zein ordenatan sailkatu duten ikusirik, batetik lauerako puntuak emanez atera da.

Puntu honi dagokionez, aurreko lau arrazoi horiek inportantziaren arabera sailkatzea eskatzen zitzairen. Grafiko honetan ikusten dugun bezala, euskararen gaitasun minimorik eza izango litza-teke arrazoi nagusia, eta, horrekin loturik, aprendizaia instrumentalak haurren ama-hizkuntzan egitea.

Euskararen programakuntza

14. Laukia: d multzoko talde elebidunen euskararen programakuntza

3 urterekin	% 61,5
4 urterekin	% 61,5
5 urterekin	% 60,5
O.H.O. 1	% 47,8
O.H.O. 2	% 47,8

Honek adierazten digu, eskolaurrean euskarak erdarak baino presentzia handiagoa duela; eta, aldiz, portzentaia hauek hasiera-ziklotik aurrera aztertuko bagenitu, konturatuko ginateke erdarak presentzia handiagoa duela, gai instrumentalak erdaraz ematen dira eta. Euskararen presentziari dagokionez, zenbait ikastolatan, nahiz eta gai instrumentalak erdaraz landu, gai horien barnean ahozko ihardunaldiak euskaraz egiten dituzte, ahal duten neurrian behintzat, horrela euskararen presentzia nolabait handiagotuz.

Metodologia

Alor honetan badaude identifikazioa gordetzeko era desberdinak, ondoko laukiak adierazten digun bezala.

15. Laukia: hizkuntz identifikazioak gordetzeko erak

	Bi andereño- ren bidez	Andereno bakarra erabiliz	Panpinaren bidez
3 urterekin	3	4	2
4 urterekin	5	3	1
5 urterekin	5	3	1
O.H.O. 1	6	2	1
O.H.O. 2	5	2	1
O.H.O. 3	2	3	0
O.H.O. 4	3	1	0
O.H.O. 5	1	1	0

Koadro honi begiratuaz ikusten da, kasu gehienetan bi andereño erabiltzen direla, hizkuntz identifikazioa gordetzeko, eta panpinaren errekurtsua, aldiz, oso gutxi erabiltzen dela. Oraindik ere andereño bakarra erabiltzeko jokabidea nahiko zabaldua dugu, horretarako arrazoi desberdinak emanez, bai ekonomikoak eta baita afektibitate-aldetik egokiagozat ematen direnak ere.

Orain arte multzo bakoitzeko datuak ikusi baditugu, orain denetan berdin ematen diren puntuak aztertuko ditugu, guztiontzat komunak gerta daitezkeen arazoak, alegia.

2.4. Bigarren hizkuntzaren sarrera

Talde euskaldunetan zein kurtsotan sartzen da bigarren hizkuntza, gaztelania, eta zenbat orduz lantzen?

16. Laukia: euskaraz ikasten den taldeetan 2. hizkuntzaren sarrera

	Zenbatak bai	Zenbatak ez
O.H.O. 1	0	
O.H.O. 2	0	
O.H.O. 3	28	26
O.H.O. 4	46	4
O.H.O. 5		0
O.H.O. 6		0
O.H.O. 7		0
O.H.O. 8		0

Koadro honetan ikus daitekeen bezala, O.H.O.ko 3. maila arte inork ez du gaztelania lantzen, eta, aldiz, 5. mailatik aurrera ikastola guztiek irakasten dute. 4. mailan 3. mailan baino 4 ikastola gutxiago badaude, horren arrazoia zera da: 4 ikastola horiek 3. kurtsotik aurrera ez dutela jarraipenik, oraingoz behintzat.

17. *Laukia: gaztelaniaren orduen batezbestekoa*

	Orduen batezbestekoa
O.H.O. 3	3
O.H.O. 4	3,25
O.H.O. 5	3,6
O.H.O. 6	4
O.H.O. 7	4,1
O.H.O. 8	4,1

3. eta 4. mailetako batezbestekoa ez da hain esanguratsua gertatzen, orduen dispersioa handia delako; adibidez, ikastola batean ordubete lantzen dute eta beste batean 5 ordu. Batezbesteko honen adierazgarritasuna askoz ere esanguratsuagoa dugu 5. mailatik aurrera, hots: badirudi kriterioak bateratuagoak daudela goi-mailetan.

2.5. Euskararen froga

Eskolaurretik hasiera-ziklora pasatzerakoan zenbat ikastolak pasatzen dute euskararen froga?

18. *Laukia: euskararen frogaren erabilpena*

	Zenbatak	%
BAI	23	42,6
EZ	31	57,4

Froga hogeitahiru ikastolatan pasatzen den arren, hauetan ere nahiko kezkatuak daudela adieraz daiteke, ez dakite eta zer-nolako dominioa exijitu, zein kriterioz baliatu beronen baremaziorako, zein maila beharko luketen haurrek, irakurketa eta idazketa-rako sistemak lantzen hasteko,... Hain zuzen, froga hauek oraindik ateratzeko dauzkagu.

2.6. Baliabideak

2.6.1. Irakasletoa, eskolaurre eta hasiera-zikloan

19. Laukia: irakaslegoaren prestakuntzaren indikadoreak

	Zenbat	%
Euskaldun-zaharrak	683	94,3
Euskaldunberriak	41	5,7
O.H.O.ko tituludunak	600	82,9
Lizentziatuak	20	2,7
Diplomatuak	104	14,4
D/EGA edo kidekoak	573	79,1
B tituludunak	23	3,2
Titulurik gabe	111	15,3
Erantzunik ez	11	1,5

Lauki honekin ikus daitekeen bezala, eskolaurre eta hasiera-zikloko irakasleen artean gehiengoa (% 94,3) jatorrizko hitzunik ditugu. Titulazio-mailan, lizentziatuek ere badute beren garrantzia, kontutan edukirik hemen azaltzen direnak hasiera-ziklotik beherakoak direla; baina, bestalde, diplomatuak ere maiz aurkitzen ditugu Gipuzkoako ikastoletan, oraindik ere % 14,4eko portzentaia suposatzen bait dute.

Lauki honetako 2. eta 3. zatia (eskolarako prestakuntza eta euskarazko prestakuntza) ez dira konparagarriak, nahiz eta kopuruei begiratu konparagarriak direla iruditu, erabat desberdinak bait dira. Adibidez, euskarazko titulugabeek ez dute Diplomatuakin zerikusirik.

2.6.2. Esperientzia

20. *Laukia: irakaslegoaren esperientzia*

	Urtebetekoa	bikoa	hirukoa	lauekoa	bostekoa	seikoa
Euskaldunekin	29	33	23	33	30	42
Erdaldunekin	15	14	6	5	1	—
Eusk. + Erdal.	—	2	5	8	3	8
Guztira	44	49	34	46	34	50

Lauki honek azaltzen digun bezala, 44 leudeke urtebeteko esperientziarekin guztira, horietarik 29 talde euskaldunetan eta 15 erdaldunetan; 49 bi urteko esperientziarekin, etab.

2.6.3. Baliabide materialak

21. *Laukia: baliabide materialak*

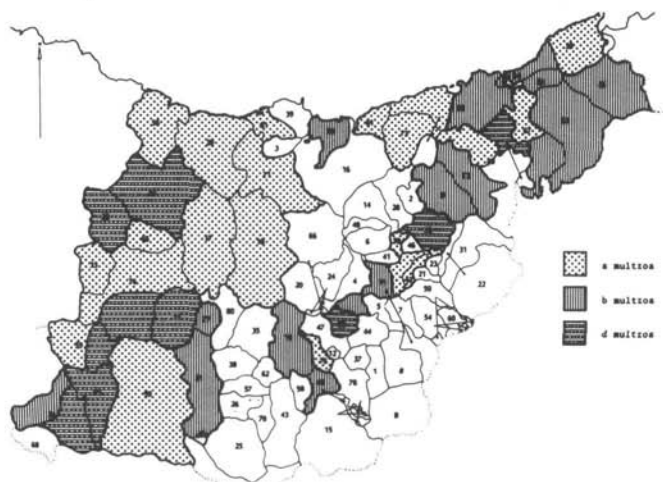
	Bai	Ez	zenbat aparatu	batezbeste
Hormirudiak	56	—		
Bideoa	5	51		
Diapositiba- -projektoreak	56	—	146 (1)	2,6 (2)
Kaseteak	56	—	356	6,4
Txotxongiloak	56	—		

(1) Guztira Gipuzkoako ikastoletan dauden aparatuak.

(2) Batezbeste zenbat aparatu dauden.

2.7. Tipologiaren banaketa eta Gipuzkoako lurraldea

Aldagai bi hauek, ondoren azaltzen den Gipuzkoako mapan daude errepresentatuak.

1 Abaltzisketa	22 Berastegi	43 Idiazabal	64 Pasaia
2 Aduna	23 Berrobi	44 Iruerrieta	65 Soraluez
3 Aizarnazabal	24 Bidegoian	45 Irun	66 Errezil
4 Albiztur	25 Zegama	46 Irura	67 Errenteria
5 Alegia	26 Zerain	47 Itsasondo	68 Gatzaga
6 Alkiza	27 Zestoa	48 Larraul	69 Donostia
7 Altzo	28 Zizurkil	49 Lazkao	70 Segura
8 Amezketza	29 Deba	50 Leaburu-Gaztelu	71 Tolosa
9 Andoain	30 Eibar	51 Legazpi	72 Urnieta
10 Anoeta	31 Elduaien	52 Legorreta	73 Usurbil
11 Antzuola	32 Elgoibar	53 Lezo	74 Bergara
12 Arama	33 Elgeta	54 Lizartza	75 Billabona
13 Aretxabaleta	34 Eskoriatza	55 Arrasate	76 Ordizia
14 Asteasu	35 Ezkio-Itsaso	56 Mutriku	77 Urretxu
15 Ataun	36 Hondarribia	57 Mutiloa	78 Zaldibia
16 Aia	37 Gaintza	58 Olaberria	79 Zarautz
17 Azkoitia	38 Gabiria	59 Oñati	80 Zumarraga
18 Azpeitia	39 Getaria	60 Oresa	81 Zumaia
19 Beasain	40 Hernani	61 Orío	
20 Beizama	41 Hernialde	62 Ormaiztegi	
21 Belauntza	42 Ibarra	63 Oiartzun	

2.8. Datu osagarriak

a multzoa

a - 1	Izena	Herria	Haur-kopurua
	Xabier Munibe	Azkoitia	2.004*
	Karmelo Etxegarai	Azpeitia	
	Goizeko Izarra	Mutriku	395
	Herri Ikastola	Orio	245
	Udarregi	Usurbil	518
	Iturbe	Elgeta	40
	<i>Guztira</i>		3.202 - % 8,4

* Zestoako Ikastola kopuru honetan sarturik.

a - 2	Izena	Herria	Haur-kopurua
	Ume Zaintza	Arrasate	78
	Anoetako Herri Ikastola	Anoeta	161
	Poxpolin	Tolosa	118
	Hondarribiko Ikastola		627
	Zumea	Zumaia	465
	Itziarko Ama	Deba	500
	Uzturpe	Ibarra	330
	Txantxiku	Oñati	834
	Herriko eskola	Zestoa	*
	Orixe	Donostia	287
	Intxaurren Ikastola	Donostia	134
	Amasorrain	Añorga	245
	Langaitz	Errenteria	279
	<i>Guztira</i>		4.058 - % 10,7

a-3	Izena	Herria	Haur-kopura
	Urumea	Hernani	944
	Mariaren Bihotza	Donostia	542

Soraluzeko Ametsa	Soraluze	457
Aranzadi	Bergara	1.264
Jakintza	Ordizia	913

Guztira 4.120 - % 10,9

b mutzoa

b-1	Izena	Herria	Haur-kopurua
	Axular Lizeoa	Donostia	355
	Lurdesko Ama	Urretxu	1.102
	Laskorain Ikastola	Tolosa	1.566
	San Benito	Lazkao	452
	Kimu Berri	Legazpi	794
	Alkartasuna Lizeoa	Beasain	1.267
	Santo Tomas	Donostia	2.214

Guztira 7.750 - % 20,4

b-2	Izena	Herria	Haur-kopurua
	Aitor	Donostia	242
	Arantzazuko Ama	Martutene	365
	Jakintza	Donostia	427
	Jose Arana	Eskoriatza	135
	Zurriola	Donostia	498
	Herri Ametsa	Donostia	603
	Haurtzaro	Oiartzun	758
	Ibai Ikastola	Donostia	580
	Salvatore Mitxelena	Zarautz	1.131
	Egape	Urnieta	320
	Aita Larramendi	Andoain	903
	Txingudi	Irun	1.371
	Ikasbide	Donostia	246
	Orereta	Errenteria	1.732
	Pasaia Lizeoa	Pasaia	1.281

Guztira 10.592 - % 27,9

d multzoa

Izena	Herria	Haur-kopura
Almen	Eskoriatza	1.303
J.A. Mogel	Eibar	1.830
Ikastola San Bartolome	Elgoibar	938
Landaberri	Lasarte	721
S.F. Javier	Arrasate	1.727
Compañia Maria	Bergara	538
Billabona	Billabona	758
Haur Hezi*	Antzuola	203
San Miguel*	Legorreta	48
Loramendi*	Aretxabaleta	153

Guztira 8.219 - % 21,6

* fusio-prozesuak

Oharra: Sailkapen hauek, arrasgo nagusietan, errealitatea ondo adierazten dutela uste izan arren, Ikastolaren bat sailkatzerakoan subjektibismoaren eragina egon daiteke.

22. *Laukia: 1983-84 Ikasturtean 3 urtekoen geletan sartu diren Haur enskaldun eta erdaldunen proportzioa.*

	Erdaldunak	Euskaldunak
a multzoa	% 30,1	% 69,9
b multzoa	% 32,9	% 67,1
d multzoa	% 39	% 61
Guztira	% 33,4	% 66,6

3. Ondorioak

Gure Herriak aspaldiko urteotan gogo bizirik izan badu, bere nortasun kolektiboaren bereizgarri nagusia den Euskara bereganatzea izan da. Honetan eman ditu ahalegin eta esfortzu ugari: ikastolak sortuz, gaueskolak antolatuz, ... Herri-borondateak eman zezakeen bultzada bakarraz, euskaldunok geure indarrak batu eta sendotuz, erakunde instituzionalik ez bait zegoen.

Orain, ordea, instituzio politikoak daude, eta ikastolaren egoerak larria izaten jarraitzen duenez eta haur erdaldunen kopurua handiagotzen ari zaigunez, instituzio politiko horiei eskatzen diegu:

- Euskararen plangintza orokorra burutzea.
- Euskalduntze-lanean ari diren erakundeak indartu eta babestea.
- Euskalduntze-lanean sumatzen diren hutsuneak betetzeko formulak bilatzea.

Eta Eskolari dagokionez, berriz:

- Eskolen helburuak finkatzea euskararen plangintza orokor horren barruan.
- Eskolaren helburuak gauzatzeko antolamendu egokiaz arduratzea.

Testuinguru honetan kokatzen dugu gure mintegia, eta ondorio hauetara iritsi gara:

3.1. Erabaki politikoak

Erabaki politikoek baldintzatzen dituztela gainerako erabaki tekniko eta administratiboak aitortzerakoan ez dago zalantzarik. Erabaki politiko hauen artean aipa daitezke: Euskal Herriko hizkuntza Euskara izanez jarraitzea. Euskal Herria berreuskalduntzeko borondate aktiboa izatea... Erabaki guzti horien pean gaude. Funtsezko erabakiak dira, baina nahiko urruti geratzen zaizkigunak. Badaude beste erabaki politiko hurbilagotik ukituko gintuzketenak; adibidez, Euskararen plangintza orokorra, etab.

Orain dela gutxi arte erdaldunaren euskalduntzearen ardura Ikastolaren bizkar utzi da. Oraindik ere antzeko joerek jarraitzen dute; baina esperientziak argi erakutsi du Ikastolak bakarrik ezin

dezakeela Herria euskaldundu, haurraren bizi-giroa ere ez bada era berean euskalduntzen. Horregatik, euskalduntzearen plangintza orokorra beharrezkoa da, kontutan harturik, Euskal Herriko hezkuntzaren etorkizuna D eredu dela, nahiz eta horretara iristeko bidean beste zenbait eredu erabili.

3.2. Bitarteko material eta pertsonala

Ikastolaren helburuak, beste edozein ikastetxerenak bezala, haurraren ahalmenak garatzean eta gizartearen lorpenak bereganatzean dautza. Baina Euskal Herriko hezkuntzaren eta kulturaren egoera berezia kontutan harturik, ikastolek badute beste herrialde batean kokaturiko ikastetxeek era berezian planteatu beharrik ez duten helburua, guk hemen eta orain Euskal Herrian planteatu beharra daukagun errebindikazioa eta helburua: Euskal Herria bereuskalduntzea.

Hezkuntzaren beste helburuek suposatzen dituzten baliabide material eta pertsonalez gainera, helburu berezi hori lortzeko berekin dakar baliabide material eta pertsonalen aportazio berezia. Hastapen hori, hau da, gure kasuan hezkuntza konpentsatzaileraren hastapena ez bada aplikatzen, jarraian aipatuko ditugun ondorioak eta ondorio horiek daramaten kostu ekonomikoa ulertertzinak izango dira.

Hona hemen mintegi honetan beharrezko ikusten ditugun baliabide materialak:

- Bi urteko haurren eskolatzea.
- Aipatu ditugun tipologia ezberdinen segimendua, laguntza eta ebaluazioa ziurtatzea; honetarako frogak prestatu eta hauen emaitzak bildu eta ikastoletara bidaltzea. Lan konparatiboa egiteko aukera izan dezaten erreferentzia gisa.
- Baliabide osagarriak eta errekurtsuak eskaintzea: joko, jolas, abesti-bilduma, adin eta ikasmila bakoitzari egokitua.
- Ikus-entzunezko materialeak: bideo, diapositiba, lamina,... irрати eta ETBko plangintza zainduz.

Baliabide pertsonalei dagokienez:

- Gelako kopuruak txikiagotu eta errefortzuak ziurtatuko dituen irakasle laguntzailea eskaintzea, kontutan izanik bakoitzeko beharrak eta ahalmenak.

- Irakasleen prestakuntza hobetzea: une intentsiboen didaktika, haurraren motibazioa, irakaslearen mintzamena, ikus-entzunezko baliabideen erabilpena, bigarren hizkuntza nola irakatsi. (Ikastaldi hauek ikasturtearen barnean izanik eta Ikastolara hurbilduz).

Aipatu ditugun baliabide material eta pertsonalak bideratzeko, *zerbitzu pedagogiko* bat sortzeko premia ikusten dugu, orain arteko irudipenetan eta antzutasunean jarraitu nahi ez badugu. Zerbitzu pedagogiko honen zeregina goian aipatu ditugun beharri-zanak bideratzea litzateke.

3.3. Erabaki administratiboak

Aurreko puntu guzti hauek, erabaki administratibo baten baitan daudela begibistakoa dugu; beraz, erabaki hori izango dugu plangintza hauen indartzea eta hobetzea posibilitatuko duen bakarra.

Horrexegatik eskatzen dugu, azpimarratu izan diren beharrak Administrazioak azter ditzala, eta gure plangintza hau onbidertzeko puntu hauek gauza daitezela.

I.E. - X. G. - I.O.